

Näringsdepartementet

E-legitimationsnämnden

171 94 Solna

Uppdrag att säkerställa en fortsatt försörjning av tjänster för elektronisk identifiering och underskrift

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt E-legitimationsnämnden att säkerställa statliga och kommunala myndigheters omedelbara behov av fortsatt försörjning av tjänster för elektronisk identifiering och underskrift när gällande avtal löper ut den 30 juni 2016. Vidare ska myndigheten analysera och vid behov ompröva den modell som valts för Svensk e-legitimation med hänsyn till myndigheters och användares behov, krav på säkerhet och tillgänglighet samt regeringens mål på området.

E-legitimationsnämnden får för uppdraget rekvirera högst 800 000 kronor under 2015. Kostnaderna ska belasta anslaget 2:6 Gemensamma e-förvaltningsprojekt av strategisk betydelse, anslagsposten 1 Gem. e-förv.proj - e-förvaltning, under utgiftsområde 22 Kommunikationer. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2015. Medel som inte utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet på bankgiro 5052-5781 senast den 31 mars 2016. Vid samma tidpunkt ska E-legitimationsnämnden lämna en ekonomisk redovisning över använda medel till Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Rekvisition, eventuell återbetalning och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

E-legitimationsnämnden ska regelbundet redovisa arbetet till Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Uppdraget ska slutrapporteras senast den 31 mars 2016.

Bakgrund

E-legitimationer är en viktig förutsättning för att medborgare på ett säkert sätt ska kunna identifiera sig elektroniskt i de offentliga myndigheternas e-tjänster. Detta skapar förutsättningar för offentlig sektor att

ta fram mer avancerade e-tjänster som underlättar och stödjer medborgaren i sin dialog med myndigheterna.

Det senaste ramavtalet för e-legitimationer (eID 2008) upphandlades 2008 och förvaltas av Kammarkollegiet. Ramavtalet tecknades med fyra utfärdare: Svenska Handelsbanken, Nordea, Swedbank och TeliaSonera. Ramavtalet byggde på att avroparna skulle teckna leveransavtal med minst tre av utfärdarna. Ramavtalet förlängdes och som längst kan ett avrop från ramavtalet därför gälla till och med den 30 juni 2016.

E-legitimationsnämndens uppgift är att stödja och samordna elektronisk identifiering och underskrift i den offentliga förvaltningens e-tjänster. Myndigheten ska efter överenskommelse med upphandlande myndigheter tillhandahålla system för säker elektronisk identifiering enligt lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering, samt administrera valfrihetssystemet. Sedan E-legitimationsnämnden inrättades 2011 har nämnden arbetat med att utveckla en ny och samordnad infrastruktur för säker elektronisk identifiering i form av en s.k. identitetsfederation under benämningen Svensk e-legitimation.

Lagen om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering ger förutsättningar för offentlig sektor att upphandla flera leverantörer så att den enskilde kan välja e-legitimation. Myndigheterna ges möjlighet att använda tjänster för elektronisk identifiering från alla leverantörer som har godkänts av E-legitimationsnämnden.

Syftet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden (eIDAS) är att säkerställa en väl fungerande inre marknad och uppnå en lämplig säkerhetsnivå för medel för elektronisk identifiering och betrodda tjänster. Den modell som etableras av E-legitimationsnämnden för Svensk e-legitimation kan vara ett samlat sätt att lösa genomförandet av eIDAS. E-legitimationsnämnden har därför fått regeringens uppdrag att analysera förutsättningar för nationell implementering av förordningen (dnr N2015/2620/EF).

Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan och Skatteverket är i dagsläget de största användarna av e-legitimationer bland de statliga myndigheterna. I dag har ett tiotal statliga myndigheter tecknat avtal med E-legitimationsnämnden, däribland Arbetsförmedlingen och Skatteverket. Det finns ännu ingen godkänd leverantör av e-legitimationer ansluten till systemet.

Det har riktats viss kritik mot Svensk e-legitimation bl.a. i en rapport från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i oktober 2014. Kritiken avser främst säkerhetsfrågor relaterat till den tekniska arkitektur som valts för identitetsfederationen. Med anledning av

kritiken har E-legitimationsnämnden tagit fram en handlingsplan för de 22 rekommendationer som lyftes fram i rapporten. Myndigheten har som en del av åtgärderna i handlingsplanen genomfört en del förändringar i det tekniska ramverket för Svensk e-legitimation.

Skäl

Det är nödvändigt att myndigheterna har tillgång till väl fungerande tjänster för elektronisk identifiering och underskrift. Nuvarande avtal som används i offentlig sektor för e-legitimationer upphör den 30 juni 2016. Arbetet med införande av Svensk e-legitimation har tagit längre tid än förväntat och ännu finns inga leverantörer anslutna. Om E-legitimationsnämnden har fortsatta problem med fördröjd leverantörsanslutning kan det av tidsmässiga skäl finnas begränsade möjligheter att säkerställa en alternativ försörjning på annat sätt än genom Svensk e-legitimation. Det är därför angeläget att E-legitimationsnämnden skyndsamt utarbetar handlingsalternativ som syftar till att på kort sikt säkerställa myndigheternas omedelbara behov av fortsatt försörjning av tjänster för elektronisk identifiering och underskrift i samband med att avtalen löper ut.

I ljuset av den kritik som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap presenterat finns det anledning att analysera och vid behov ompröva hittills gällande utgångspunkter, krav och valda lösningar för att säkerställa att modellen på bästa sätt tillgodoser myndigheters och användares behov och krav på säkerhet, tillgänglighet samt regeringens mål på området.

Närmare om uppdraget

E-legitimationsnämnden ska skyndsamt analysera och förbereda komplement till huvudmodellen Svensk e-legitimation. Detta komplement ska säkerställa att myndigheterna har möjlighet att senast den 30 juni 2016 teckna avtal som för myndigheter, medborgare och företag innebär minimala omställningar och tillgodoser nuvarande behov av elektronisk identifiering och underskrift i offentliga e-tjänster. E-legitimationsnämnden ska särskilt inom ramen för uppdraget utreda möjligheterna att nyttja redan etablerade ramavtal hos Statens Inköpscentral vid Kammarkollegiet. Lösningarna ska möjliggöra genomförandet av eIDAS utan omfattande kostnadsökningar.

E-legitimationsnämnden ska även beakta och beskriva krav och behov avseende elektronisk identifiering och underskrift från de myndigheter som är stora användare av sådana tjänster. Myndigheten ska utifrån dessa krav och önskemål, samt den kritik som rör säkerhetsfrågor, analysera Svensk e-legitimation och överväga om det finns delar i modellen som kan behöva omprövas. Myndigheten ska redovisa slutsatser av analysen och ge förslag på prioriterade åtgärder för att tillgodose identifierade krav och behov.

Arbetet ska bedrivas i nära dialog med Kammarkollegiet, Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Skatteverket. E-legitimationsnämnden ska även inhämta synpunkter från Sveriges Kommuner och Landsting samt enskilda kommuner och landsting.

På regeringens vägnar

Sven-Erik Bucht

Anneli Hagdahl

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/SSK
Socialdepartementet/SF
Finansdepartementet/BA, K, S3 och SFÖ
Utbildningsdepartementet/SF
Näringsdepartementet/FF, ITP, PUB, SUBT och SUN
Arbetsmarknadsdepartementet/A
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Försäkringskassan
Pensionsmyndigheten
Tullverket
Skatteverket
Kronofogdemyndigheten
Kammarkollegiet
Centrala studiestödsnämnden
Post- och telestyrelsen
Transportstyrelsen
Bolagsverket
Tillväxtverket
Statens jordbruksverk
Lantmäteriet
Arbetsförmedlingen
Sveriges Kommuner och Landsting